

Penna Urrila
Pääekonomisti, johtaja

Ympäristöverot
Valtiovarainvaliokunnan verojaosto 19.3.2026

Elinkeinoelämän keskusliitto

Huomioita ympäristöperusteisesta verotuksesta

- **EK on vahvasti sitoutunut sekä EU:n että kansallisiin ilmasto- ja luontotavoitteisiin.** Tavoitteisiin on pyrittävä mahdollisimman *kustannustehokkaasti*, *teknologianeutraalisti* ja *markkinaehtoisesti*
- Ympäristöverotus on paljon *laajempi kokonaisuus* kuin nyt käsiteltävä aihe. Suomessa ja muissa kehittyneissä maissa kerätään merkittäviä verotuloja ympäristöperusteisesti liikenteestä, energiasektorilta jne.
- Laajasti ymmärrettynä ympäristöperusteinen verotus (= esim. hiilen hinnoittelu) voi olla yksi markkinaehtoinen ja tehokas keino ilmastotavoitteisiin pääsemiseksi
  - Päästökauppa
  - Energiaverotus
  - Liikenteen verotus

Huomioita ympäristöperusteisesta verotuksesta

- Suomen on oltava toimintaympäristönä pitkäjänteinen ja luotettava. Yllätyksiä ei saa tapahtua.
  - Vihreissä investoinneissa huomattava potentiaali, joka vaarantuisi äkillisissä toimintaympäristön muutoksissa.
- **EK ei tämän vuoksi kannata uusien pistemäisten verojen säätämistä**
  - Pisteverot monimutkaistavat verojärjestelmää, tekevät toimintaympäristön ennalta-arvaamattomammaksi sekä luovat keinotekoisia rajanvetoja
  - Keruukustannukset väistämättä suuret verotuottoon nähden
- Ympäristöperusteisen verotuksen *tavoitteiden ristiriita*: tavoitellaanko verotuksella ensisijaisesti ympäristöllistä ohjausvaikutusta vai julkisen talouden tarvitsemia verotuottoja?
  - Jos tavoitellaan ohjausvaikutusta ja verotus toimii halutusti, verotuotto laskee väistämättä kohti nollaa
  - Jos tavoite on fiskaalinen, verojärjestelmä voidaan suunnitella niin että saadaan pysyvästi verotuottoja – mutta voidaanko silloin enää puhua ympäristöperusteisesta verotuksesta?

Huomioita ympäristöperusteisesta verotuksesta

- Verotus ei saa muodostaa yrityksille esteitä toimia ympäristönäkökulmasta vastuullisesti ja oikein – esimerkiksi kiertotalouden edistäminen ei saa estyä verotuksella.
  - Esimerkiksi arvonlisäverotuksessa taloudellisesti edullisempaa tuhota tuotteita kiertotalouden edistämisen sijaan.
  - Ei-fyysisten luonnonsuojeluinvestointien (esim. vapaaehtoisten ilmasto- ja luontokompensaatioiden) verokohtelu epäselvää: vähennyskelpoisuus kannustaisi näiden käyttöön ja siten ilmaston ja ympäristön kannalta tavoiteltuihin positiivisiin vaikutuksiin
- Esimerkiksi rakentamista ohjataan viime kädessä sääntelyllä – kaavoituksen ja luvituksen kautta. Ei ole järkevää lähteä ohjaamaan rakentamista verotuksella, joka loisi päällekkäisen ja vaikeasti arvioitavan ohjausmekanismin.
- Ympäristölle haitalliset verotuet? Käytännössä valtaosa näistä ovat joko maatalouteen, dieselin verotasoon sekä sähköveroluokkiin liittyviä.
  - Näillä kaikilla on kansainväliseen kilpailukykyyn, huoltovarmuuteen jne. liittyviä perusteita, joita on punnittava huolellisesti.